

גליין 400
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קליימן על האיור לשריתוש בתמונה

סיפורי חז"ל

מלמד עיוור היה אצל בנו של רבי הושעיא רבא, בכל יום היה המלמד אוכל על שולחנו של רבי הושעיא יחד איתו. פעם אחת באו אורחים אל רבי הושעיא, כשישבו לסעוד לא הזמין רבי הושעיא את המלמד לסעוד אתם. בערב עלה לחדרו של המלמד העיוור והתנצל בפניו שלא אכל עמו כבכל יום, אל ירע בעיניך שלא הזמנתי אותך לסעוד עמנו אמר לו, עשיתי זאת כדי שלא יביישו אותך אורחי שעיוור אתה. אמר לו המלמד אתה פייסת דאגת לכבודו למי שנראה ואינו רואה, לכן זה שרואה ואינו נראה הקב"ה הכל יכול הוא יקבל פיוסך ויגמלך כל טוב על המעשה שעשית. שמח רבי הושעיא על הברכה ושאל את העיוור, מהיכן יודע אתה כמה גדול הפיוס לעיוור שאתה מברך אותי בברכה גדולה כל כך? ענה לו המלמד למדתי זאת מרבי אלעזר בן יעקב, פעם נכנס עיוור לעירו, הושיבו מעליו כדי שיאמרו האנשים, אם רבי אלעזר הושיבו מעליו סימן שהוא איש חשוב וימהרו גם הם לכבדו, ואכן כך היה, כשראו את הכבוד שחולק לו רבי אלעזר בן יעקב, עמדו כולם ועשו עם אותו עיוור צדקה וחסד. התפלא העיוור ושאל, מדוע מכבדים אותי כל כך? אמרו לו מפני שראינו את רבי אלעזר בן יעקב מושיב אותך מעליו, מסתבר אם כן שאיש גדול וחשוב אתה, הלך העיוור אל רבי אלעזר בן יעקב, התפלל עליו ואמר, אתה עשית חסד עם איש שנראה ואינו רואה, לכן זה שרואה ואינו נראה יגמול חסד אתך. (ירושלמי פאה פ"א ה"ח)

פרשת השבוע

היה אתה לעם מול האלקים והבאת אתה את הדברים אל האלקים (י"ח - י"ט)

מסופר על הרה"ק רבי זושא מהאניפאלי זיע"א, שגידל יתום בביתו והיה מפנקו ונותן לו מכל טוב, ולא זו מחבבו עד שהיה ממלא כל משאלותיו, והראה לו תמיד אותות אהבה רבה. רבינו היה מחנך היתום בחמלה גדולה, עד שכשלמד אתו את האות אל"ף, וראה אחר כך שהוא מזיע קצת ניגב את מצחו ואמר לו ללכת לנוח, כי היה ירא להכביד עליו, פן יעבור על הלאו של "כל אלמנה ויתום לא תענון". פעם אחת רצה רבי ר' זושא לעורר רחמים על כלל ישראל, נטל את הילד על כתפיו ואמר לו שמוליכו להשתמד. וכששמע הילד זאת בעט בו וברח ממנו. נשא רבינו את עיניו לשמים ואמר: רבש"ע הבט נא וראה איזה עם קדוש יש לך, הלא זולתי, אין ליתום שום איש שידאג עבורו, וגם הוא בער ואינו יודע מאומה, כי לא היה יודע ללמוד, ואף על פי כן, כששמע אודות המרת הדת, בעט בי וברח. ובוה פירש הרה"ק רבי אלימלך מרודניק זיע"א את הפסוק "היה אתה לעם מול האלקים והבאת אתה את הדברים אל האלקים", מול, פירושו נגד, היינו שידבר להעם כביכול נגד הקב"ה, והם לא ישמעו לו, והבאת אחר כך את הדברים האלה לפני האלקים, ללימוד זכות בעבורם.

לא יהיה לך אלהים אחרים על פני (כ' - ג')

מסופר על הרה"ק הרי"צ מליובאוויטש זיע"א, שניצב בפני חוקריו בתקופה של מלכות הרשעה ברוסיה. עמד בקשיו ערפו וסירב לוותר על עצמו כיהודי. איים עליו אחד החוקרים באקדח ואמר: צעצוע קטן זה פעל על אנשים רבים שישנו את דעותיהם. אולם הרבי החזיר בקור רוח ואמר: צעצוע כזה עלול להפחיד רק אדם שיש לו אלים רבים ועולם אחד, ברם לי יש א- ל אחד ושני עולמות, וצעצוע כזה אינו יכול להפחיד אותי.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים 6:02 ת"א: 6:04 ר"ת: 6:39

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:49 ת"א: 5:03
פרשת יתרו

ורועד כל הזמן מצמרמורת שתקפה אותו. כך זה נמשך ימים אחדים, הוא שכב במיטה רועד כולו כעלה נידף, אולם אחרי כמה ימים נפסק הרעד לפתע, והיהודי הרגיש שהבריאה הוא היה מסוגל לצאת מהמיטה, ונהיה אדם חדש לחלוטין.

זמן מה לאחר מכן, כאשר הוא הלך לעסקיו ברחובות העיר, פגש היהודי את הפרופסור שהתיימשך ממנו בזמנו. הלה הכירו ושאל אותו בהשתוממות: האין אתה אותו פציניט שבא אלי לפני זמן מה כשהוא חולה אנוש? שאל הפרופסור, אכן, זה אני, השיב לו היהודי, והפרופסור הביע את שמחתו על שהוא רואה אותו חי וקיים בריא ושלם, אך לא התאפק מלשאול כיצד זה קרה, ומה הוא עשה, איזו תרופות לקח שסייעו לו להירפא בצורה כה מושלמת?

היהודי סיפר לו את כל אשר קרהו, הוא אמר שאחרי שהפרופסור התיימשך ממנו הוא הלך לליאונזה אל הרבי המפורסם, שאמר לו כי מחלתו אינה אלא סוג מסויים של קדחת. זאת ידעתי גם אני, אמר הפרופסור, אולם קדחת יכולה להיות רצינית למדי, אם היא לא מתפתחת לצמרמורת ורעדה מקור וחום חליפות, כי זוהי הדרך שהגוף משתדל לרפא את עצמו ולהיפטר מהמחלה, הצרה אתך היתה, כי לא הראית כל סימן של רעדה, אני אחרי שבדקתי אותך הגעתי למסקנה, כי אין אני יודע על שום תרופה שיכולה להביא אותך לידי צמרמורת ורעד, זאת היתה הסיבה לכך שאמרתי לך כי אין אני יכול לעזור לך.

השיב היהודי: כאשר הרבי אמר לי כי יש לי קדחת, שאלתי אותו האם אין זה מחייב שארעד ותהיה לי צמרמורת? והרבי השיב כי אכן אני אתחיל לרעוד, וזמן קצר אחרי שעזבתי את ביתו, התחלתי לרעוד והרעד גבר ונהיה חזק למדי, נכנסתי למיטה ורעדתי מקור וחום במשך כמה ימים, ואחר כך הבראתי בעזרת השם לגמרי, אמרת בעזרת ה', אמר הפרופסור, האם לא כך אמרתי לך גם אני, שאני לא יכול לעזור לך, רק אלוקים יכול לעזור לך, הפרופסור והפציניט לשעבר לחצו ידיים בשמחה, ואיחלו איש לרעהו בריאות טובה. והפרופסור הוסיף ואמר: באחד הימים אני מקווה לזכות ולראות את הרבי שלך, אבל לא ביקור מקצועי כמוכון, אין ספק כי הוא יכול לעשות למעני יותר מאשר אני למענו.

תפקידו של הרופא הוא לרפא

מסופר על יהודי שחי בויטבסק שברוסיה הלבנה, שברוך השם תמיד נהנה מבריאות טובה, אולם ביום בהיר אחד חלה לפתע, ואיש לא ידע מה קרה לו. הוא נטל תרופות שונות, אולם במקום שאלה יעזרו לו נהיה מצבו גרוע מיום ליום. הוא הלך לרופא שרשם לו תרופה מסויימת, אולם גם זו לא עזרה לו, אחר כך בצר לו הלך אל פרופסור מפורסם, שיצא לו שם כמומחה גדול, וכמי שהדיאגנוזה שהוא קובע קולעת לשערה ולא יחטיא. הפרופסור בדק את היהודי בדיקה מדוקדקת, ולבסוף אמר כי הוא מצטער, אין הוא יכול לעזור לו, רק אלוקים יכול לעזור לך, אמר הפרופ' לפציניט הנואש.

בשומעו את דברי הפרופסור, היה היהודי אובד עצות ומיואש. יום אחד נזכר כי שמע כי בעיר הקטנה ליאונזה הסמוכה לעירו, חי רבי אדם קדוש שכבר עזר לאנשים רבים במצבם הקשה. הוא יצא מיד לליאונזה כדי להתברך אצל הרה"ק רבי שניאור זלמן בעל התניא זיע"א. בהגיעו לליאונזה, ראה היהודי אנשים רבים המחכים כדי להתקבל אצל הרבי, כולם ביקשו לקבל עצה, הדרכה וברכה, והוא היה אחד מיני רבים, למזלו ואולי בגלל שמחלתו נראתה על פניו, הוא נקבע בין הראשונים שזכו להיכנס אצל הרבי.

כאשר הוא נכנס אל חדרו של הרבי, פרץ היהודי בדמעות וסיפר על מצבו הקשה, כשהוא מבקש שהרבי יעזור לו להיחלץ ממצבו הרפואי למען אשתו וילדיו, הוא גם סיפר כמוכון מה שהפרופסור הדגול אמר לו. אמר לו הרבי תפקידו של הרופא הוא לרפא ולא לגרום לכך שהחולה ירגיש עוד יותר גרוע, למעשה מצבך אינו כה רציני, זהו בסך הכל סוג מסויים של קדחת, והיא תעבור מאליה.

כשהוא מופתע, שאל היהודי את הרבי אם זה קדחת הרי הייתי צריך לרעוד ולהיות אחוז צמרמורת? נכון, השיב הרבי, ואכן אתה תתחיל בקרוב לרעוד מצמרמורת, היהודי התקשה להאמין למשמע אוניו, וכמוכון שהיה שמח שמחה גדולה. ואכן זמן קצר אחרי שעזב את ביתו של הרבי הוא החל לרעוד קלות, בדרכו הביתה גבר הרעד והלך, וכאשר הגיע הביתה, הוא נכנס למיטה אחוז קור וחום חליפות

העולם הזה דומה לפרוודור העולם הבא

דומה לטרקלין

פעם המשיל הגה"ק ה"חפץ חיים" סיפור זה לענין "העולם הזה דומה לפרוודור, העולם הבא דומה לטרקלין".

בעיירה זלווה פלך גרודנא, היה מתקיים יריד שנתי גדול שהיה נמשך ארבעה שבועות תמימים, כל תושבי העיירה היו מצפים בכיליון עיניים במשך השנה ליריד הזה, שכן בהשכירם כל פינה, ובקחתם מחיר טוב תמורת כל חדר, היו מרוויחים רווחים גדולים כדי להתקיים במשך כל השנה. תושבי זלווה היו נעשים עייפים ויגעים במשך תקופה זו, ללא מזון ושינה כראוי, היו עסוקים בעבודתם לספק צרכי המשתכנים אצלם, ולשם כך היו אף שוכרים אנשים שיעזרו להם בעבודה זו. ה"חפץ חיים" שאף הוא עשה פעם בולווה בתקופת היריד, שמע פעם יהודי ייגע שעבד אצל בעל בית קורא: "מתי אזכה כבר שהיריד יגיע לקיצו? נפשי כבר שואפת למנוחה." בעל הבית בשומעו את דברי הפועל, גער בו, מה זאת תדבר? הלוואי וימשך היריד זמן יותר ממושך, אמנם אתעיין עתה, אולם ברווחים אוכל לחיות לאחר מכן במנוחה, וליהנות במשך שנה שלמה.

הנמשל: כדאי לו ליהודי שיתעייף, לא יאכל ולא ישן כהוגן, ויגור במסדרון במשך כל תקופת היריד, כדי שברווחים הגבוהים יחיה לאחר מכן ברווחה, יתר על כן איננו מרגיש כלל עייפות, והנהו מרוצה לקבל באהבה את כל אי הנוחות, בידעו שדוקא זה יביא לו את הרווחה, מה מאושר היה האדם אלמלי היה מתאר לעצמו שהעולם הזה הוא פרוודור לטרקלין, יריד קצר ששומה על האדם לצבור בתקופה זו אמצעים להתפרנס בהם מבחינה רוחנית בעולם הבא, וממילא לא ירגיש שום צער באי נוחות כלשהי.

אני מוחל לו במחילה גמורה ואין בלבי עליו שום טינא

מסופר על הגה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א (יומא דהילולא כ"ה שבט), שנסע פעם ברכבת מעיר קובנא לזילנא, וכדרכו נסע יחידי בלי מלווים והיה לבוש כאחד הבעלי בתים, על ידו ישב אברך צעיר, ישב רבי ישראל ועישן סיגריה. האברך פנה בגסות לרבי ישראל ואמר שאיננו סובל את ריח העישון, לא ביקש רבי ישראל להצטדק שהקרן מיועד למעשנים, אלא ביקש סליחתו וכיבה את הסיגריה. לא עברו רגעים מועטים ושוב נשמע קולו הנרגז של האברך, אי אפשר לשבת בד' אמותיו של הזקן הזה, הוא פותח את החלון ומכניס קור בעצמותינו, רבי ישראל המשיך בנחת להצטדק, תסלח לי לא אני פתחתי את החלון, ואם הדבר מפריע לך אסגרנו, קם וסגר. כשהגיעה הרכבת לזילנא, המתין קהל רב אשר ביקש להקביל את פני גאון ישראל וקודשו, ראה האברך ותמה מהי התקלות זו? ניגש ושאל לאחד מהקהל, תמהו עליו, האינך יודע כי רבינו ישראל סלנטר בא עתה? הוא זיהה את האיש וחשכו עיניו. כל הלילה נרדה שינה מעיניו וכליותיו יסרוהו, במי הוא התגרה ואת מי הוא השפיל.

למחרת בבוקר הלך לאכסנייתו של רבי ישראל, טרם הספיק לפצות פיו, הקדימו רבי ישראל בסבר פנים יפות, תשב בבקשה מה שלומך, הכבר נחת מן הדרך? האברך נדהם מקבלת פנים לבבית זו, ופרץ בבכיה ושטח סליחה ומחילה, רבי ישראל עודדו שלא יצטער וגילה לו שאין בלבו שום טינה עליו, חלילה אין אדם עומד על דבר אלא אם כן נכשל בו, נכנס עמו בשיחה בתורת המידות והמוסר שעה ארוכה, כשקם ללכת שאלו רבי ישראל, שמא תאמר לי לשם מה באת לזילנא? האברך גילה לו כי בא כאן להשיג סמיכה לקבלת היתר שחיטה, אם כן, צהל רבי ישראל כמוצא שלל רב, מצא מה שחיפש, בידי לעזור לך להשיגה, חתני הרי הוא מראשי הרבנים בעיר, ואני כבר אדאג שהוא יתן לך מה שאתה צריך, הדלתות נפתחות לפניי, רבי אליהו אליעזר מיד מקבלו לחדר והחל לגלגל עמו שיחה בהלכות, הוא תהה על קנקנו ומצאו ריק, אין הלה מוצא ידיו ורגליו בהלכות שחיטה בדיקה וטרפות. ניחמו רבי ישראל, חוקה שאתה יגע עדיין מן הדרך, תנוח טוב ותבוא שנית בעוד ימים מועטים, בקושי מצא האברך את הדלת והסתלק.

עברו ימים אחדים והאברך לא חזר, רבי ישראל שהצטייד מראש בכתובתו הלך בכבודו ובעצמו והמציא את עצמו אליו, נכנס לפונדקו ושאלו על מה שאינו שב? השיב הלה, מחזיק אני טובה לרבינו, הוא פקח את עיני, אני מכיר כבר את מקומי ואחזור מיד לביתי. לא הרפה ממנו רבי ישראל ועודדו והמריצו לחזור וללמוד היטב הלכות שחיטה, הלך ומצא לו שוחט מובהק שילמדנו את הדינים, וסיפק לו למשך כל אותו זמן את כל צרכיו. לא עברו ימים מרובים ועמלו של רבי ישראל נשא פרי, האברך למד במרץ ובשקידה את ההלכות, השתלם לשוחט מומחה והוסמך על ידי כמה רבנים גדולים, ועדיין לא נתקררה דעתו של רבי ישראל, עד שמצא עבורו קהילה הגונה שהושיבוו בכבוד בתוכה. כששאלו את רבי ישראל וכל כך למה מה חרד רבינו כל כך להטיב במיוחד עם אותו אברך? השיב כשהלה בא אלי וביקש את סליחתי, אמרתי לו כי אני מוחל לו במחילה גמורה ואין בלבי עליו שום טינא, ובאמת אמרתי הדברים בלב שלם, אך היות ואני רק בשר ודם וחוששני שהתגנב בלבי איזו קפיא ושנאה עליו, לכן השתדלתי לחפש כל מיני הטבות לגמול לו ולהוציא מלבי כל חשש טינא.

צ'ין אדם לחברו

גמילות חסדים של רבינו הט"ז מעשה היה ברבינו בעל הט"ז זיע"א (יומא דהילולא כ"ו שבט), שבא אליו איש אחד וביקש ממנו שילווח לו שקל אחד, לא היה ברשותו של הרב שקל, ולקח את גביע הכסף שהיה מקדש בו על היין, ונתן לו שיעביט אותו ויקח בו שקל בהלוואה, וכשיביאו לרב משכורתו בערב שבת יפדנו. הלך האיש ולוח על הגביע שני שקלים, כשהרב קיבל משכורתו שלח שקל לפדות הגביע, אמר לו: האיש לוח שני שקלים, שמח הט"ז ואמר וודאי היה איש זקוק לשני שקלים, אלא שהיה מתבייש לבקש, ואילו היה לי שקל במזומן הייתי מלווהו לו והיה איש חסר שקל.

עליו בעל פה. ילד אחד נבחן על כל בבא קמא, והוא חשב שמגיע לו יותר, אבל הוא נאלץ לתת לילד, לאכזבתו, את הסכום בדיוק, כי ההנהלה סירבה להגדיל את הסכום. אאמו"ר המשיך ואומר לי: "לי לא היה כסף לתת מהכיס שלי, אבל צריך לפייס אותו. לך אליו, ותגיד לו שאתה מוכן לשלם לו כמה כסף שהוא רוצה". ואכן באתי לאותו יהודי שהוא היום רב חשוב מאד בבני ברק, שלהפתעתי אמר לי: "אני זוכר את הסיפור, ואיני רוצה לקחת כסף, רק תן לי את ב' ספרי 'מעדני השלחן' שיצאו אז".

(ספר "גם אני אודך" רשימות על בעל "מעדני השלחן")

בבין אדם לחבירו אני נקי

סיפר הגה"צ רבי אלחנן הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס מועדי קדשיך ושא"ס נכבדים, על אביו הגה"צ רבי לוי הכהן רבינוביץ זיע"א בעל "מעדני השלחן" ועוד ספרים נכבדים, מנקי הדעת שבירושלים: אבי זיע"א עבר ניתוח ראשון בלבו בשנת תש"ן לצד כמה עשרות צנתורים, קרא לי אז אאמו"ר ואמר לי: עשיתי חשבון נפש, איני יודע איך מצבי בבין אדם למקום, אולם זאת יכולני לומר כי בבין אדם לחבירו אני נקי, מלבד יהודי אחד שאני צריך לבקש ממנו מחילה. "היה אז 'מבצע' בתלמוד תורה, ההנהלה נתנה סכום כסף על כל דף שילד נבחן

למחול לכל יהודי

מסופר על הגה"ק רבי בן ציון אבא שאול זיע"א, שמימיו לא הלך לישון כשבבלו קפידא על מישהו, מלבד פעם אחת שבמקרה ההוא קרה שאותו אדם שפגע בו לא צדק, ועוד בא בטענות ובטרוניות שלו כלפיו, אבל כשהגיע לומר קריאת שמע שעל המיטה שאז אומרים "הנני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי או חטא כנגדי", לא לומר את התפילה הזו לא בא בחשבון. ואז ישב זמן רב עד שניקה מלבו כל טינה כלפי אותו אדם, ואז אמר את הרבוננו של עולם כבכל יום.

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ' שבט הרה"ק רבי חיים דוד דאקטור מפיעטרקוב ב"ר ישכר בער (תלמיד רבי דד מלעלוב - תרי"ח)

יום ראשון כ"א שבט

הגה"ק רבי יהודה לייב חנליש ב"ר מאיר (חידושי הגהות על הטור - שנו"ו)
הרה"ק רבי יצחק ב"ר מרדכי מנעשכיו (תרכ"ח)
הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגאסטנין ב"ר יעקב צבי (תרמ"ח)

יום שני כ"ב שבט

הרה"ק רבי יעקב שמעון סופר מקראקא (תלמיד ה"חווה" - תקצ"ח)
הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאצק ב"ר לייביש (תרי"ט)

הרה"ק רבי יצחק מנעשכיו ב"ר מרדכי (תרכ"ח)
הרה"ק רבי יהודה לייב ב"ר שלמה אייגער מלובלין (תורת אמת - תרמ"ח)

יום שלישי כ"ג שבט

הרה"ק רבי יהושע ב"ר שלום מבעלזא (תרנ"ד)

יום חמישי כ"ה שבט

הה"צ רבי שבתי (אבי המגיד מקאזוניץ - תקכ"א)
הגה"ק רבי ישראל מסלנט ב"ר זאב וואלף (תרמ"ג)

יום שישי כ"ו שבט

רבי דוד ב"ר שמואל הלוי (הט"ז - תכ"ז)
הגה"ק רבי שאול בראך ב"ר אלעזר (גאב"ד קאשוי - ת"ש)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רכטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" יסודות ויסודות התורה על המעשים.

דין מי שהיה נייעור כל הלילה (א)

א) ההולך לישון אחרי עלות השחר, אינו מברך ברכת המפיל. (ביאור הלכה סימן רל"ט סעיף א; בר"ה סמוך)

ב) אם הוא קודם עמוד השחר בעת ברכת המפיל, אך הוא משער שעד שיישן יעלה עמוד השחר, יש להסתפק אם יברך ברכת המפיל, דאם הולכים אחרי עת הברכה, שהוא עדיין לילה, יכול לברך, אבל אם הולכים אחרי השינה שזה ביום, אינו יכול לברך. (שם)

ג) מי שהיה נייעור כל הלילה, ורוצה להתפלל בבוקר קודם שישן, לא יברך ברכת התורה, אלא צריך לשמוע ברכת התורה מאחר, ויאמר לו שיכווין להוציאו בהברכות, והוא יכווין לצאת, ויענה אמן, ויאמר אחר כך איוה פסוקים, כדי שיהא נחשב לו במקום לימוד, או יכווין לצאת בברכת אהבה רבה, וילמוד תיכף מעט אחרי שיסיים תפלתו, ויעלה לו כאילו בירך ברכת התורה. (משנה ברורה סימן מ"ז ס"ק כ"ח)

בחסות רשת חנויות

גל פז

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

התקבלה תרומה

לישועת הכלל והפרט